**Suomen ympäristökeskus**
**Finlands miljöcentral**
**Finnish Environment Institute**

Erikoistutkija Anu Lähteenmäki-Uutela
Yhteiskunnan muutos, Oikeudenmukaisuus 3.10.2023 SYKE/2023/1775

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

**Viite:** Maa- ja metsätalousvaliokunta torstai 5.10.2023 klo 10.00 / E 33/2023 vp / Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö

**Asia:** **E 33/2023 vp, Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto koskien kestävän rahoituksen kehystä, joka toimii käytännössä, Komission suositus kestävään talouteen siirtymistä varten annetun rahoituksen helpottamiseksi ja muut tiedonantoon liittyvät asiakirjat**

**Komission tiedonanto** Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle - Kestävän rahoituksen kehys, joka toimii käytännössä (COM (2023) 317 final)

**Komission suositus** (EU) 2023/1425, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2023, kestävään talouteen siirtymisen rahoituksen helpottamisesta

Suomen ympäristökeskus (Syke) kiittää lausuntopyynnöstänne ja toteaa lausuntonaan seuraavaa; Komission tiedonanto ja suositus eivät ole juridisesti sitovia. Niissä keskustellaan kestäviä sijoituksia koskevasta EU:n lainsäädäntökokonaisuudesta.

**Tavoitteiden hyväksyttävyys.** Komission tiedonannossaan ja suosituksessaan esittämät tavoitteet ovat kestävää siirtymää edistäviä. Tiedonannon mukaan komission taksonomiaa eli luokitusjärjestelmää koskeva uusi delegoitu asetus ei kata kaikkia taloudellisia toimintoja, joista komission asettama asiantuntijoista koostuva kestävän talouden foorumi on antanut suosituksia. Komissio on asettanut etusijalle “ne taloudelliset toiminnat, joissa on suurimmat mahdollisuudet tavoitteiden merkittävään edistämiseen ja joiden osalta suositellut kriteerit voitiin hyväksyä lyhyessä ajassa”. Tämä on ymmärrettävää: on parempi asettaa kriteerit ympäristötavoitteiden merkittävyyden mukaan ja samalla sitä mukaa, kun kriteereistä saadaan tieteeseen perustuvia ja oikeudenmukaisia. Komission suosituksessa toivotaan, että pienemmätkin yritykset raportoisivat toiminnastaan taksonomian mukaisesti ja saisivat rahoitusta kestäviin investointeihin. Tämä on toivottavaa, mutta raportointi ja läpinäkyvyys vaativat resursseja, kuten komissio toteaakin.

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

**Asiantuntemus kriteerien valmistelussa.** Valtioneuvoston selvityksessä tuodaan esille, että työtä kestävän rahoituksen hiomiseksi jatketaan sekä EU:ssa että kansainvälisellä tasolla mm. kumppanimaiden ja EU:n kansainvälisen kestävän rahoituksen foorumin kanssa sekä G20-ryhmässä. Komission kestävää rahoitusta koskevan tiedonannon mukaan delegoidut säädökset perustuvat hyvin pitkälti *EU:n kestävän rahoituksen foorumin* suosituksiin. Olisi hyvä tuoda esiin myös, miten EU-maiden ympäristöhallinnoissa, tutkimuslaitoksissa ja korkeakouluissa työskentelevien asiantuntijoiden ja tutkijoiden asiantuntemusta on käytetty kestävyyskriteerien määrittelyssä. Näin tärkeän asian valmistelu vaatisi saatavissa olevan asiantuntemuksen ottamista käyttöön mahdollisimman laajasti. Laajapohjainen valmistelu ja toimijoiden osallistaminen tukisi myös sääntelyn noudattamista.

**Taksonomian kattama kokonaisuus.** Valtioneuvoston selvityksessä tuodaan esiin Suomen kantana, että Suomi pyrkii siihen, että luokittelujärjestelmä kattaa mahdollisimman monia taloudellisia toimintoja. Esiin tuodaan kaivosteollisuus. Lisääntyvän kriittisten raaka-aineiden tarpeen myötä kaivoksilla on keskeinen roolinsa EU:n ja Suomen hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamisessa. Lisäksi tuodaan esiin, että pääministeri Orpon hallituksen ohjelmassa kannatetaan EU:n puolustusteollisuuden lisäämistä taksonomiaan. Suomen ympäristökeskus toteaa, että näissä molemmissa on suuri potentiaali ympäristöparannuksiin, mutta samalla kriteerien vaatimustasoon on kiinnitettävä erityisen suurta huomiota siten, että kestävyydellä perustellen ei ohjata rahoitusta hyvin raskaasti ympäristöä kuormittavalle toiminnalle.

**Lopuksi.** Suomen ympäristökeskus näkee taksonomian tärkeänä instrumenttina tarvittavan ekologisen kestävyysmurroksen aikaansaamiseksi. Suomella on osaamista ja käytäntöjä, joilla taksonomia on käännettävissä merkittäväksi mahdollisuudeksi Suomelle. Kaikkien kohteiden ei tarvitse kuulua Suomessa taksonomian piiriin, ja silti taksonomian ulkopuolella olevat kohteet voivat olla osa tarvittavaa kestävyysmurrosta.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet erikoistutkija Anu Lähteenmäki-Uutela, projektipäällikkö Kaj Forsius, tutkija Tero Heinonen, kehittämispäällikkö Petrus Kautto, kehittämispäällikkö Kristian Meissner, kehittämispäällikkö Ari Nissinen, kehittämispäällikkö Minna Pekkonen, ryhmäpäällikkö Johan Munck af Rosenschöld, johtaja Jyri Seppälä ja ryhmäpäällikkö Sampo Soimakallio.



**Suomen ympäristökeskus | Finlands miljöcentral | Finnish Environment Institute**
Latokartanonkaari 11 | 00790 Helsinki | FINLAND
+358 295 251 000 | mailto: kirjaamo@syke.fi | Y-tunnus 0996189-5 | **syke.fi**